

1. Din, dil, ırk ayrımı yapmaksızın bütün Osmanlı vatandaşlarını eşit haklara kavuşturmayı amaçlayan Osmanlılık fikri I.Meşrutiyet Döneminde Jön Türklerin etkisiyle devlet politikası haline gelmiştir.
- **Türkçülük:** II.Meşrutiyet Döneminde İttihat ve Terakkicilerin etkisiyle devlet politikası haline gelmiştir.
  - **Batıcılık:** Lale Devri ile birlikte devlet politikası haline gelmiştir.
  - **Adem-i Merkeziyetçilik:** Prens Sebahattin tarafından savunulan bu fikir akımı hiçbir dönemde devlet politikasına dönüşmemiştir.
  - **İslamcılık:** II. Abdülhamit tarafından savunulan bu fikir akımı, İstibdat Döneminde devlet politikası haline dönüşmüştür.

CEVAP: A

2. Müsadere, Osmanlı Devleti'nde herhangi bir kişinin mallarına padişah tarafından el konulması uygulamasıdır. Bu uygulamaya son verildiği ilk kez II. Mahmut tarafından bildirilmiştir. Yine bu uygulamanın kaldırıldığı Tanzimat Fermanı ile belgelenmiştir. Sonuç olarak müsadere uygulamasının kaldırılması Osmanlı Devleti'nde özel mülkiyet anlayışının genişleyip, gelişmesinde etkili olmuştur.

CEVAP: C

3. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönemdir. Yani bu dönem, Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesinden Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesine kadarki dönemi kapsar. **Buna göre:**
- Avrupa'dan ilk dış borç alınması: 1854 (Tanzimat Dönemi)
  - Azınlıkların kendi okullarını açmalarına izin verilmesi: 1856 – Islahat Fermanı (Tanzimat Dönemi)

UYARI: Osmanlı Devleti'nde Avrupa'nın teknik üstünlüğü ilk kez XVIII. yüzyılda, Lale Devrinde kabul edilmiştir.

CEVAP: E

4. Osmanlı Devleti'nde II.Mahmut, birçok farklı alanda ıslahat yapmıştır. Örneğin bu dönemde işlevini kaybeden Enderun Mektebi yerine devlet adamı yetiştirmek amacıyla Mektebimaarifiadiye açılmıştır. Yine bu dönemde Tımar sistemine son verilerek devlet memurlarına maaş bağlanmıştır. Tulumbacılar örgütü bir itfaiye teşkilatı olarak Lale Devrinde kurulmuştur (III.Ahmet Dönemi).

CEVAP: C

5. Seçeneklerde verilen bütün ıslahatlar XIX. yüzyılda gerçekleştirilmiştir. O halde soruyu verilenlerin hangi alanlarla ilişkili olduğunu göstererek çözelim:

- Avrupa tarzında yeni okulların açılması: Eğitim-Kültür
- Resmi ve özel gazetelerin çıkarılması: Kültür
- Darülfünununun açılması: Eğitim-Kültür
- İlköğretimin İstanbul'da zorunlu hale getirilmesi: Eğitim-Kültür
- Yeniçeri Ocağının kaldırılması: Askeri

CEVAP: B

6. Fransız İhtilali'nin sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik fikri Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanlarına neden olmuştur. Bu isyanların ilki 1804'te Sırp'lar tarafından çıkarılmış ve bu tür isyanlar XIX. yüzyıl boyunca devam etmiştir. Bu durum Osmanlı Devleti'nin toplumsal eşitliği sağlama yolunda adımlar atmasına neden olmuştur. Böylece, 1839'da Tanzimat Fermanı, 1856'da Islahat Fermanı, 1876'da Kanunuesasi ilan edilmiştir.

CEVAP: E

7. Verilen her üç gelişmenin de Osmanlı Devleti'nde düşünce alanında Batı etkisini yansıtan gelişmeler arasında yer aldığı söylenebilir.

CEVAP: E

8. Tanzimat, Osmanlı Devleti'nde 1839-1876 yılları arasında yaşanan dönemdir. Yani bu dönem, Tanzimat

Fermanı'nın ilan edilmesinden Kanunuesasi'nin yürürlüğe girmesine kadarki dönemi kapsar. **Buna göre:**

- İlk kağıt paranın bastırılması : 1840 (Tanzimat Dönemi)
- İlk özel gazetenin çıkarılması: 1860 (Tanzimat Dönemi)
- İlk kez dış borç alınması: 1854 (Tanzimat Dönemi)
- Osmanlılarda ilk kağıt para İmparatorluğun son dönemlerinde bastırıldı.

Sultan Abdülmecid'in tahta çıktığı sıralarda devlet büyük bir para sıkıntısı içinde bulunuyordu.

1840 yılında, 160 bin Osmanlı Altını karşılığında "Kâime-i Mutebere" adı verilen kağıt paralar çıkarıldı. Bunların en büyüğü 500, en küçüğü 10 kuruşluktu.

- Tercüman-ı Ahvâl, İstanbul'da 1860-1866 arasında yayımlanan ilk özel gazetedir. 22 Ekim 1860'ta

Agah Efendi ve Şinasi tarafından çıkarıldı. Önceleri pazar günleri çıkan gazete 22 Nisan 1861'deki 25. sayısıyla birlikte haftada üç gün çıkarılmaya başlandı. Bu yazılarda Osmanlı toplumunun geri kalma nedenleri ve ülkede olup bitenler tartışılıyordu.

- Osmanlı Devlet tarihinde ilk kez, Kırım Savaşı (1853-1856) masraflarını karşılayabilmek için 1854 yılında İngiltere'den dış borç almıştır.

CEVAP: E

9. Osmanlı Devleti, 23 Aralık 1876'da yürürlüğe koyduğu Kanunuesasi ile ilk kez parlamenter sisteme geçmiştir. Buna göre üyeleri padişah tarafından belirlenen Ayan Meclisi ile üyeleri Osmanlı vatandaşı olan erkekler tarafından seçilen Mebusan Meclisi açılmıştır.
- Sened-i İttifak Sözleşmesi ile ilk kez Osmanlı padişahının yetkileri kısıtlanmıştır.
  - Tanzimat Fermanı ile ilk kez kanun üstünlüğü kabul edilmiştir.
  - Islahat Fermanı ile azınlık hakları genişletilmiştir.

CEVAP: A

10. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde örf-i ve şer-i hukuk kuralları geçerliliğine devam ederken bu dönemde ilk kez Batı tarzında çalışan mahkemeler de kurulmuştur (Nizamiye Mahkemeleri). Bu durum Osmanlı Devleti'nde hukuk birliğini bozmuştur.

CEVAP: D

11. Verilen her üç öncül de Tanzimat ve Islahat Fermanlarının ilan edilmesinde etkili olmuştur. Bu iki ferman, Osmanlı vatandaşları arasında eşitliği sağlayarak azınlık isyanlarını önlemeyi hedeflemiştir. Yine bu iki fermanın ilan edilmesinde uluslar arası görüşmelerde Osmanlı lehine karar alınmasını sağlamak fikri etkili olmuştur. Örneğin, Tanzimat Fermanı'nın ilanında Mısır sorununu çözmek için toplanan Londra Konferansı etkili olurken, Islahat Fermanı'nın ilanında Kırım Savaşı'ndan sonra toplanan Paris Konferansı etkili olmuştur.

CEVAP: E

12. II. Mahmut Dönemi yeniliklerinin kendisinden önceki yeniliklere göre daha kalıcı olmasında, yeniliklerin önündeki engellerin ortadan kaldırılması etkili olmuştur. Bu dönemde özellikle Yeniçeri Ocağının kaldırılması yapılan yeniliklerin kalıcı olmasını sağlamıştır.

CEVAP: A

13. Osmanlı Devleti'nde;

- İltizam usulü, Islahat Fermanı ile kaldırılmıştır (Abdülmecit Dönemi).
- Avrupa'ya ilk öğrenciler II. Mahmut Döneminde gönderilmiştir.
- Azınlıklara devlet memuru olabilme hakkı Islahat Fermanı ile verilmiştir (Abdülmecit Dönemi).

CEVAP: A

14. Fransız İhtilali ile milliyetçilik, eşitlik, hak, hukuk, adalet, özgürlük ve demokrasi gibi kavramlar bütün dünyada yayılmaya başlamıştır. Bu durum Osmanlı Devleti'nde de görülmüştür. Örneğin Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik fikrinin etkisiyle Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanları çıkmıştır. Osmanlı Devleti bu isyanların önüne geçebilmek için Tanzimat ve Islahat Fermanları ile Kanunuesasi'yi ilan etmiştir.

- ☐ Kanunname-i Ali Osman, Fatih Sultan Mehmet tarafından hazırlanmış bir yasadır. Bu yasa padişah otoritesini artırmak ve taht kavgalarını engellemek amacıyla yöneliktir. Yani Kanunname-i Ali Osman'ın hazırlanmasında Fransız İhtilali'nin herhangi bir etkisi yoktur. Zaten bu kronolojik olarak da mümkün değildir. Çünkü Kanunname-i Ali Osman, Fransız İhtilali'nden yaklaşık beş yüzyıl önce hazırlanmıştır.

CEVAP: D

15. Genç Osmanlılar tarafından savunulan Osmanlılık fikir akımı, Birinci Meşrutiyet Döneminde devlet politikası haline gelmiştir.
- Türkçülük (Turancılık) akımı İkinci Meşrutiyet Döneminde,
  - İslamcılık akımı İstibdat Döneminde devlet politikası haline gelmiştir.

Osmanlı sarayında bir gazeteci olan Prens Sebahattin tarafından savunulan Adem-i Merkeziyetçilik fikri Osmanlı Devleti'nin hiçbir döneminde devlet politikası haline gelememiştir.

CEVAP: D

16. Osmanlı Devleti'nde "İstibdat Dönemi", 1878-1908 yılları arasında yaşanmıştır. Bu dönem II. Abdülhamit'in 93 Harbi'ni ileri sürerek Mebusan Meclisini kapatmasıyla başlamış, 1908'de meşrutiyetin ikinci kez ilan edilmesi ile son bulmuştur. Bu bilgilerden hareketle verilenlerin hangi tarihlerde gerçekleştiğini göstererek soruyu çözelim.
- Ziraat Bankasının açılması: 1888 – İstibdat Dönemi
  - Duyununumumiye Teşkilatının kurulması: 1881 – İstibdat Dönemi
  - Mecelle'nin yürürlüğe girmesi: İstibdat Dönemi
  - Sanayiinefise Mektebinin açılması: İstibdat Dönemi
  - Mısır'ın Fransa tarafından işgal edilmesi: 1798 - Fransa'nın Mısır ve doğu ticaret yolları üzerinde üstünlük elde etme amacıyla sürdürdüğü askeri seferdir ve İstibdat Dönemi içerisinde yer almaz..

CEVAP: E

17. Osmanlı Devleti'nde 1856'da ilan edilen İslahat Fermanı ile Gayrimüslimlere il genel meclislerine üye olabilmeye ve kendi okullarını açabilmeye hakkı verilmiştir. Osmanlı Devleti'nde askerlik işi Tanzimat Fermanı ile vatan hizmetine dönüştürülmüştür.

CEVAP: D

18. Osmanlı Devleti'nde ilan edilen Tanzimat Fermanı ile askerlik vatan hizmetine dönüştürülmüş (Askerlik) ve kanun üstünlüğü kabul edilerek mahkemeler herkese açık hale getirilmiştir (Hukuk). Ayrıca bu ferman ile herkesin gelirin göre vergi ödemesine karar verilmiştir (Maliye).

CEVAP: E

19. Osmanlılarda Meşrutiyet Döneminde, "Devlet yönetiminde artık padişahın değil, Anayasa'daki ilkelere göre halkın sözü geçerli olacaktır." ilkesi kabul edilerek, halkın yönetimde söz sahibi olduğu bir sisteme geçilmiştir. Buna göre monarşik yapının gücü azalmıştır.

CEVAP: A

20. Müsadere uygulaması, Osmanlı Devleti'nde merkezi otoriteyi güçlendiren unsurlardan biriydi. Dolayısıyla bu uygulamaya son verilmesinin merkezi otoriteyi güçlendirmeye yönelik olduğu söylenebilir. Yeniçeri Ocağı, XVII. yüzyıla kadar merkezi otoriteyi güçlendiren kurumlardan biri olsa da bu yüzyıldan itibaren merkezi otoriteyi tehdit eden bir kurum haline gelmiştir. O halde II. Mahmut Döneminde Yeniçeri Ocağının kaldırılmasının merkezi otoriteyi güçlendirmeye yönelik bir hareket olduğu söylenebilir. Yine II. Mahmut Döneminde merkezi otoriteyi tehdit eden unsurlardan biri de ayanlardı. 1808 yılında imzalanan Sened-i İttifak Sözleşmesi ile ayanların kontrol altına alınması merkezi otoritenin güçlendirilmek istendiğine kanıt olarak gösterilebilir.

CEVAP: D

